

Transitieagenda Jeugdzorg

Gezamenlijke agenda Rijk/VNG/IPO

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en doelstelling van de transitieagenda	3
2. Landelijk kader	8
3. Tijdpad en activiteiten transitie	14
4. Monitoring en rol inspectie(s)	18
5. Ondersteuningsprogramma Rijk-VNG	21
6. Sturing, afstemming en bijstelling	24
Bijlage 1 Aanzet risico-analyse	25
Bijlage 2 Overzicht stand van zaken bestuursafspraken	27

1. Aanleiding en doelstelling van de transitieagenda

1.1 Toekomstige inrichting jeugdstelsel

In het Regeerakkoord 2010 is een ingrijpende wijziging van het jeugdstelsel afgesproken. Het kabinet brengt uiterlijk in 2016 alle vormen van jeugdzorg onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Zo kunnen gemeenten sturen op lokaal samenhangende zorg voor gezinnen en jeugdigen. Conform de Bestuursafspraken 2011–2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de huidige provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg incl. de jeugdbescherming en de jeugdreclassering, de jeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg), geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ), zorg voor jeugd met een licht verstandelijk beperking (jeugd-LVB).

Reikwijdte decentralisatie jeugdzorg

Gemeenten voeren nu al taken uit op het gebied van zorg voor jeugdigen: de jeugdgezondheidszorg en het preventieve jeugdbeleid waar taken als informatie en advies, signalering, licht ambulante hulpverlening, toeleiding naar zorg en de coördinatie van zorg deel van uitmaken.

Daar komen alle taken bij die nu op stadregionaal of provinciaal niveau zijn verankerd:

- toegangstaken voor de geïndiceerde jeugdzorg;
- ambulante jeugdzorg;
- open residentiële zorg;
- semi-residentiële zorg;
- pleegzorg;
- crisishulp;
- justitieel kader: jeugdreclassering en jeugdbescherming
- advies- en meldpunt kindermishandeling
- kindertelefoon

Ook worden de landelijke jeugdzorgtaken gedecentraliseerd die nu zijn verankerd in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) of de Zorgverzekeringswet (Zvw):

- overheveling extramuraal begeleiding jeugd uit de AWBZ naar (vooralsnog) de Wmo, als onderdeel van decentralisatie Begeleiding/AWBZ;
- geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ);
- zorg voor jeugd met een licht verstandelijk beperking (jeugd-LVB)

Verder zal de gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus), die nu rechtstreeks door het Rijk wordt bekostigd, worden overgeheveld naar het gemeentelijk domein.

Met de verschuiving van de jeugdzorg naar gemeenten wil het kabinet ervoor zorgen dat het jeugdstelsel eenvoudiger wordt. Dat is nodig om een snellere en effectievere inzet van ondersteuning of hulp mogelijk te maken. De jeugdzorg moet beter aansluiten bij de eigen kracht en de sociale netwerken van jeugdigen en hun ouders of verzorgers. Ook moet voorkomen worden dat ouders en jeugdigen verdwalen in het systeem. Het nieuwe stelsel kent door één wettelijk

kader en één financieringssysteem voor de jeugdzorg meer doelmatigheid en maakt meer integrale zorg in geval van meervoudige problematiek beter mogelijk. Het nieuwe stelsel biedt hierdoor ook kansen voor regeldrukvermindering en het tegengaan van onnodige bureaucratie. Bij de herinrichting van het stelsel krijgen gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid. Colleges leggen verantwoording af aan gemeenteraden. Het Rijk blijft systeemverantwoordelijk en aanspreekbaar op de maatschappelijke resultaten van het stelsel. Voor bepaalde vormen van zorg en voor jeugdbescherming en jeugdreclassering is bovenlokale samenwerking van gemeenten noodzakelijk.

Gemeenten zijn na de decentralisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vormen van jeugdzorg. Rijk, provincies en zorgverzekeraars blijven tot aan het moment van overdracht verantwoordelijk voor goede uitvoering van de zorg, binnen de grenzen van de huidige taakstelling.

1.2 Uitwerking in beleidsprogramma VWS/VenJ en transitieplan Rijk, VNG en IPO

In de beleidsbrief die op 8 november 2011 naar de Tweede Kamer is verzonden hebben de betrokken staatsecretarissen van VWS en Veiligheid en Justitie hun visie op de stelselwijziging nader beschreven. Doel van de stelselwijziging van de jeugdzorg is kinderen en jongeren beter te kunnen laten participeren in de samenleving, overheidsmiddelen effectiever en efficiënter in te zetten en de overheid en betrokken instellingen beter in staat te stellen effectieve zorg en ondersteuning te bieden. Bij de zorginhoudelijke vernieuwing van de jeugdzorg gaat het concreet om punten als het aansluiten bij de eigen kracht en bij de sociale context van jeugdigen en ouders, het bieden van vroegtijdige lichte hulp en ondersteuning om de vraag naar zwaardere specialistische hulp terug te dringen, het centraal stellen van de vraag, meer ruimte voor professionals en samenhang tussen de verschillende vormen van zorg bij meervoudige problematiek.

Onder de verantwoordelijkheid van beide ministeries wordt in een beleidsprogramma Stelselwijziging Jeugd uitwerking gegeven aan de transitie, waaronder het opstellen van wetgevingskaders, de financiële randvoorwaarden, afspraken over regie en verantwoording en de organisatorische randvoorwaarden voor de daadwerkelijke transitie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) zijn nauw betrokken bij de uitvoering van dit beleidsprogramma.

Daarnaast stellen Rijk, VNG en IPO gezamenlijk – conform bestuursafspraken – een Transitieagenda Jeugdzorg (c.q. transitieplan) op voor de uitvoering van de transitie. Bij de stelselwijziging van de jeugdzorg is een groot aantal spelers en netwerken betrokken. Tijdens de transitieperiode dient de continuïteit en de kwaliteit van zorg behouden te blijven. De bij de transitie betrokken partijen kunnen zich alleen goed voorbereiden op de verandering van werkzaamheden wanneer er afspraken zijn over hoe, wanneer en onder welke landelijke voorwaarden moet worden overgedragen, welke herinrichting daarbij gerealiseerd moet worden, wat de risico's zijn bij deze overdracht en herinrichting en op welke wijze deze moeten worden voorkomen. De Transitieagenda Jeugdzorg biedt hiervoor een kader.

1.3 Doelstelling van de Transitieagenda Jeugdzorg

Conform de Bestuursafspraken 2011-2015 hebben Rijk, VNG en IPO een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze decentralisatieoperatie goed te laten verlopen. Hiervoor zijn goede afspraken tussen Rijk, provincies en gemeenten nodig. De transitie wordt gezamenlijk door Rijk, VNG en IPO aangestuurd, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. In deze Transitieagenda jeugdzorg wordt beschreven hoe de betrokken overheden de overdracht van taken en verantwoordelijkheden gaan realiseren.

De Transitieagenda Jeugdzorg heeft tot doel de stelselwijziging van de jeugdzorg vanuit een landelijke optiek op verantwoorde en tijdige wijze te realiseren.

Beoogd resultaat van de gezamenlijke transitieagenda is ervoor te zorgen dat de stelselwijziging binnen de afgesproken termijn volledig en zorgvuldig wordt doorgevoerd, met behoud van kwaliteit van zorg en met betrokkenheid van alle partijen.

Transitie en transformatie

Ervaringen met eerdere decentralisatietrajecten en complexe invoeringstrajecten laten zien dat het nuttig is om een stelselwijziging niet als één geheel te bekijken en uit te voeren, maar daar verschillende dimensies in te onderscheiden. In de stelselwijziging van de jeugdzorg onderscheiden we twee dimensies, een bestuurlijk en organisatorische transitie en zorginhoudelijke transformatie. Beiden maken integraal onderdeel uit van het veranderingsproces en zijn daarmee niet van elkaar te scheiden. In de verdere aanpak is het echter wel van belang beide aspecten van het veranderproces van elkaar te onderscheiden.

1. Transitie: veranderingen in de structuur van de jeugdzorg

De transitie betreft een wijziging in de structuur voor de jeugdzorg. Daarbij gaat het zowel om wijzigingen van de *bestuurlijke* structuur, met name de overdracht van taken en verantwoordelijkheden naar gemeenten (decentralisatie) als wijzigingen met betrekking tot de organisatiestructuur voor de *uitvoering van de jeugdzorg*.

De bestuurlijke structuurwijzigingen omvatten met name:

- a. overhevelen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden van provincies, Rijk en zorgverzekeraars naar gemeenten voor wat betreft financiering van en sturing op de jeugdzorgsector;
- b. opnieuw inregelen van de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van gemeenten;
- c. overheveling van de financieringsrelaties en verplichtingen van provincies, zorgverzekeraars en Rijk naar gemeenten;
- d. vormgeving van samenwerking tussen gemeenten en andere bestuurlijke partijen.

De voorgenomen wijziging van de bestuurlijke structuur en de overdracht van huidige taken en verantwoordelijkheden (decentralisatie) vraagt om goede afstemming tussen de overdragende partijen (Rijk, provincies, zorgverzekeraars) en de gemeente als 'ontvangende' partij.

De wijzigingen met betrekking tot organisatiestructuur van de uitvoering van de jeugdzorg omvat de inrichting en vormgeving van het stelsel en de rollen die actoren zijn toebedeeld. Dit omvat onder meer de verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen instanties in de uitvoering cq. de zorgketens en – netwerken, maar bijvoorbeeld ook de inrichting en vormgeving van de toegang tot de zorg (waaronder ook AWBZ-jeugdzorg en Jeugd-GGZ zorg), inrichting van de functie advies, consult en onderzoek naar kindermishandeling, de organisatie van de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering, meer integrale organisatie en financiering (swijze) van het zorgaanbod, minder onnodige bureaucratie, etc.

2. Transformatie: zorginhoudelijke vernieuwing en innovatie

Binnen de nieuwe structuur krijgt de inhoudelijke vernieuwing vorm. De decentralisatie moet de bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden verbeteren waarbinnen de zorginhoudelijke

transformatie verder vorm krijgt. Daarbij kan worden voortgebouwd op al in gang gezette verbeteringen en vernieuwingen. Het betreft hier derhalve een doorlopend proces dat ook om eigen randvoorwaarden en om een eigen infrastructuur vraagt. Dit vraagt om goede afstemming en samenwerking tussen Rijk, gemeenten, provincies, zorgaanbieders, cliëntenorganisaties, beroepsgroepen en landelijke/regionale kennisinstellingen bij de vormgeving en inrichting van het nieuwe stelsel. De verbinding tussen de transitie (de structuurverandering) en transformatie (de zorginhoudelijke vernieuwing) wordt gedurende het hele proces goed in het oog gehouden. De samenhang wordt in de transitieagenda verankerd.

Het transitieplan richt zich primair op de bestuurlijke en organisatorische aspecten van de stelselwijziging. Het zwaartepunt daarvoor ligt bij de overheden. De zorginhoudelijke transformatie krijgt specifiek aandacht. Bij de verdere uitwerking van de transformatie zullen, naast de betrokken overheden, met name ook de andere partners in de jeugdzorg (brancheorganisaties, cliëntenvertegenwoordigers, beroepsgroepen en professionals, kennisinstellingen etc.) nadrukkelijk betrokken worden.

Op verschillende bestaande beleidsterreinen die relevant zijn voor de transformatie van het stelsel jeugd lopen al initiatieven met voorlopers. Dit is positief en draagt bij aan de ambitie om een vloeiende transformatie te realiseren. Om optimaal gebruik te maken van de in het veld aanwezig energie willen we voor de transformatie zoveel mogelijk aansluiten bij deze initiatieven.

Leren van eerdere decentralisatietrajecten

Complexe trajecten zoals de invoering van de Wmo (en in het verlengde daarvan het project de Kanteling en het stimuleringsprogramma Welzijn Nieuwe Stijl) laten zien dat het nuttig is om binnen het veranderingsproces verschillende dimensies te onderscheiden. Zo omvat de stelselwijziging voor de jeugdzorg enerzijds een complexe overgang van verantwoordelijkheden en financiën van het Rijk en andere partijen naar de gemeenten en een andere organisatorische inrichting van de uitvoering van de zorg en tegelijkertijd een grote verandering in de zorginhoudelijke werkwijze bij de uitvoering van de zorg. Hetzelfde geldt voor de andere stelselwijzigingen (extramuraal begeleiding-Wmo en Wwv).

In zo'n grote stelselverandering spelen verschillende soorten vraagstukken een rol, op de niveau's stelsel, organisatie en uitvoering. Het stelsel omvat vraagstukken als wetgeving, bestuursafspraken, budgetverdeling en governance. Organisatie betreft vragen omtrent strategie, effecten, sturing, interactie, inkoop en verantwoording. Bij de uitvoering gaat om de professionals en hun competenties, de werkwijze, de dienstverlening en de interactie met de burger/cliënt.

Het onderscheid in transitie (structuur) en transformatie (cultuur) levert naar ons beeld een goed te hanteren gemeenschappelijke taal op, die mogelijkheden biedt meer ontwikkelingen in samenhang op lokaal niveau te bekijken.

De veranderingen van het stelsel en de organisatie van de uitvoering richten zich op de structurele inrichting van het nieuwe stelsel (transitie). De zorginhoudelijke vernieuwing (transformatieproces) is gericht op het veranderen van gedrag, cultuur, werkwijzen en het omgaan met elkaar bij burgers, professionals, instellingen en gemeenten om de gewenste verandering te effectueren. Dit vraagt om andere manieren van agenderen, inrichten organiseren en handelen.

1.4 Kader van de Transitieagenda Jeugdzorg

De Transitieagenda Jeugdzorg strekt zich uit over de hele transitieperiode tot aan het moment van overdracht. Zij heeft betrekking op de implementatie van de bestuurlijke en organisatorische herinrichting (transitie) en de mogelijke herinrichting als gevolg van de transformatie, voor zover deze voortvloeien uit het landelijk door het Rijk vast te stellen kader. Daarnaast is veel ruimte voor gemeenten om zelf vorm te geven aan de verdere inrichting. Deze landelijke Transitieagenda heeft niet primair hierop betrekking. Wel wordt aandacht geschonken aan de ondersteuning van gemeenten bij de verdere invulling van de beleidsvrijheid.

Het betreft uitdrukkelijk een groeidocument, omdat op dit moment nog niet alle activiteiten tot en met 2015 kunnen worden overzien. We willen nog ruimte laten voor nadere uitwerking. De Transitieagenda zal daarom in stappen doorgroeien naar een transitieplan. In de eerstkomende periode zal bij de verdere uitvoering van deze agenda het zwaartepunt liggen bij de verdere uitwerking van de bestuurlijke decentralisatie en de herinrichting van de uitvoering voor zover deze voortvloeit uit de eerste helft van 2012 te verwachten concept-tekst voor de nieuwe wet. Gaandeweg zullen de daarbij de landelijk aan te sturen bestuurlijke en organisatorische veranderingen nader worden ingevuld.

Dat betekent dat deze Transitieagenda Jeugdzorg op de volgende manier is ingekaderd:

- *Transitieagenda*
Het betreft een agenda die primair betrekking heeft op de bestuurlijke en organisatorische transitie van de jeugdzorg. Voor zover de zorginhoudelijke transformatie van invloed is op met name de organisatorische inrichting van het stelsel wordt dit eveneens in de agenda opgenomen.
- *Groeidocument*
De voorliggende transitieagenda is een groeidocument. Er is volop ruimte om de activiteiten tot en met 2015 verder uit te werken mede op basis van keuzes die de komende periode gemaakt worden over de uitwerking van de visie zoals neergelegd in de Beleidsbrief stelselwijziging jeugd 'Geen kind buiten spel' in onder meer een concept-wetstekst. Rijk, VNG en IPO zullen de komende periode nadrukkelijk inzetten op het expliciteren van gezamenlijk keuzes ter voorbereiding op de transitie. Deze zullen worden uitgewerkt in voorliggende transitieagenda.
- *Landelijke agenda*
Het betreft een landelijk transitieagenda. Deze agenda heeft daarom met name betrekking op de overheveling van bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de herinrichting van de uitvoeringsstructuur voor zover deze voortvloeit uit het landelijk voorgeschreven kader. Daar waar verdere inrichting van het stelsel tot de beleidsvrijheid van gemeenten behoort, zal wel aandacht worden gegeven aan de ondersteuning van gemeenten bij de voorbereiding en de toerusting op deze taken.

2. Landelijk kader transitie jeugdzorg

2.1 Bestuurlijke en financiële randvoorwaarden

De bestuurlijke en financiële randvoorwaarden voor de decentralisatie jeugdzorg staan beschreven in de Bestuursafspraken 2011-2015. Deze (disciplinerende) set van afspraken biedt het kader voor de transitie. Belangrijk zijn het tijdig beschikbaar komen van inhoudelijke en financiële kaders waarop zij zich samen met de overdragende partijen moeten voorbereiden, zodat gemeenten en andere partijen tijdig weten waar zij aan toe zijn.

Voor een adequate uitvoering van het transitieproces gelden daarnaast de volgende bestuurlijke voorwaarden:

1. Er is bestuurlijke overeenstemming over de hoofdlijnen van de stelselwijziging.
2. Er bestaat bestuurlijke overeenstemming over fasering van de decentralisatie.
3. De bij de transitie betrokken departementen hanteren een heldere taakverdeling.
Alle relevante partners nemen hun verantwoordelijkheid voor de stelselwijziging.
4. Er is duidelijk over invoeringsbudget voor de transitie.
5. Continuïteit van zorg met behoud van kwaliteit aan cliënten tijdens de transitie is geborgd.
6. Het proces van verandering is transparant en verantwoord en wordt passend ondersteund.
7. Bijsturing van het proces is mogelijk.

2.2 Verantwoordelijkheidsverdeling transitie

Voor een succesvolle transitie is een nauwe samenwerking tussen de drie overheidslagen die primair verantwoordelijk zijn voor de stelselwijziging noodzakelijk. De verantwoordelijkheden van de verschillende partners zijn als volgt gedefinieerd:

1. Rijk, provincies en gemeenten zijn medeoverheden. De overheden werken gelijkwaardig samen aan de uitvoering van de stelselwijziging. Besluiten op hoofdlijnen over de stelselwijziging zullen dan ook worden genomen op bestuurlijk niveau tussen de Staatssecretarissen van VWS en VenJ, een bestuurlijke vertegenwoordiging van de VNG en het IPO in het bestuurlijke overleg (BO).
2. Het Rijk (VWS en VenJ) hebben een stelselverantwoordelijkheid. In het Regeerakkoord is opgenomen dat het Rijk een herinrichting doorvoert, initiatief hiertoe neemt, en er zorg voor draagt dat richting wordt gegeven aan de herinrichting.
3. De stelselwijziging betreft onder meer het (door)decentraliseren van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg naar de gemeenten. Het Rijk, provincies en zorgverzekeraars dragen allen de verantwoordelijkheid om de taken en verantwoordelijkheden zoals bedoeld met de herinrichting zorgvuldig over te dragen naar de gemeenten.
4. De gemeenten dragen de verantwoordelijkheid zich adequaat en zorgvuldig voor te bereiden op de overdracht van taken en de herinrichting van het stelsel.
5. Provincies, Rijk en zorgverzekeraars zijn met gemeenten verantwoordelijk voor een adequate en zorgvuldige overdracht van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden waarbij de continuïteit en kwaliteit van de zorg gewaarborgd wordt.

De transitie op regionaal/lokaal niveau vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de afzonderlijke c.q. samenwerkende gemeenten, Rijk en de afzonderlijke provincies (conform bestuursafpraak waar Rijk, VNG en IPO gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de transitie op landelijk niveau), in goede afstemming met regionale partijen, zorgverzekeraars, aanbieders van zorg, en met een

focus op de burgers van de gemeente (ook in de zin van participatie).

2.3 Landelijke invoeringsvoorwaarden

In aanvulling op het hiervoor genoemde bestuurlijke en financiële kader gelden voor een adequate uitvoering van het transitieproces landelijke invoeringsvoorwaarden op de volgende onderwerpen:

1. Overheveling in één keer
2. Ruimte voor innovatie
3. Randvoorwaarden bovenlokale samenwerking
4. Kwaliteitsafspraken
5. Samenhang andere decentralisatieopgaven
6. Voorbereidingstijd van gemeenten
7. Invoeringskosten

2.3.1 Overheveling in één keer

In gevolgen de bestuursafspraken moet uiterlijk 2016 de decentralisatie van alle onderdelen van de jeugdzorg gerealiseerd zijn. Conform het regeerakkoord is 2013 een overgangsjaar voor de begeleiding vanuit de Awbz naar de Wmo. Ook de begeleiding vanuit de Awbz aan jeugdigen valt hieronder. Dit is de eerste fase van transitie van de jeugdzorg.

In de Bestuursafspraken staat over de fasering van de transitie van de jeugdzorg het volgende:

'Het is een omvangrijk takenpakket dat richting gemeenten komt. Een zekere fasering in de tijd is wenselijk. De precieze uitwerking van de fasering wordt, vanuit een inhoudelijke samenhang, geregeld in het transitieplan. Uiterlijk in 2016 moet de decentralisatie van alle onderdelen van de jeugdzorg gerealiseerd zijn. Conform het regeerakkoord is 2013 een overgangsjaar voor de begeleiding uit de AWBZ. In de periode van 2014 tot en met 2016 zal fasegewijs de ambulante hulp overgaan, de dag- en residentiële hulp, de overige onderdelen van de provinciale jeugdzorg (kindertelefoon, diagnostiek, indicatiestelling, casemanagement, advies en meldpunt kindermishandeling), de jeugd-GGZ en jeugd-LVG en gesloten jeugdzorg. De jeugdreclassering en de jeugdbescherming zullen aan het einde van deze periode overgaan. Partijen zullen zich inspannen de decentralisatie zo spoedig mogelijk vorm te geven.'

In het bestuurlijk overleg van 8 december 2011 is besloten om, in afwijking van de bestuursafspraken, de taken en verantwoordelijkheden niet gefaseerd maar in één keer over te hevelen naar gemeenten. Dit betekent dat alle domeinen in één keer over gaan, inclusief de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Voordelen van overheveling in één keer:

- Grotere duidelijkheid voor cliënten (vanaf datum x is gemeenten verantwoordelijk, is uiteraard ook afhankelijk van hoe het overgangsrecht wordt ingericht)
- Optimale realisatie van bezuinigingsdoelstelling door gemeenten omdat volledig integraal wordt overgeheveld
- Indien alle budgetten in een keer overgaan is het niet nodig om tijdelijk verschillende financiële verdeelmodellen toe te passen. Ook is dan helder op welke budget de bezuinigingsdoelstelling neerslaat
- Geen afbreuk aan ontwikkeling meer integrale zorgtrajecten in provinciale jeugdzorg (afbreukrisico is wel aanwezig in geval ambulant eerder zou overgaan dan andere vormen)
- Minder ruimte voor bestuurlijke versnippering en financieel afschuifgedrag tussen financiers en verantwoordelijke partijen incl waterbedeffecten en bestuurlijke drukte

- Geen risico (voor provincies) op nog onbeheersbaardere groei van de zware geïndiceerde zorg, zonder mogelijkheid provincie om hierop te sturen en door middel van ombouw van zwaar naar licht en dus geen mogelijkheid provincie tot risicospreiding
- Er kunnen geen "restanten" achter blijven bij verschillende overheden/financiers, hetgeen het risico dat uitstel "afstel wordt" verkleind.
- Er hoeft slechts eenmalig een overgangsregeling te worden toegepast (ipv meerdere keren als er sprake is van gefaseerde overheveling)
- Er is geen knip tussen het vrijwillige en gedwongen kader
- Vergroot de kans dat gemeenten de overheveling ook zien als een vernieuwingsslag omdat ze 1 totaal plan kunnen maken en dit in 1 x uitvoeren, ipv overheveling van onderdelen op verschillende momenten.

Nadelen van overheveling in één keer:

- Vergt uiterste voorbereiding van gemeenten (zeker als er tegelijkertijd ook een vernieuwingsslag plaats moet vinden en de bestaande uitvoering niet zonder meer wordt overgenomen)
- kortere tijd voor gemeenten om de uitvoeringsorganisatie op orde te krijgen, met een eventueel risico op gebreken.
- Minder mogelijkheden om al in stapjes ervaring op te doen en te leren en te verbeteren

Deze nadelen kunnen in belangrijke mate worden ondervangen door een goede ondersteuning van gemeenten en het werken met voorlopers.

Verder is geconcludeerd dat het niet mogelijk is om bij overheveling van alle taken in een keer onderscheid te maken tussen (samenwerkende) gemeenten in het tempo van de overheveling. Dus wel alles in één keer maar op verschillende momenten voor verschillende gemeenten/regio's. Dit is niet mogelijk vanwege de werking van de AWBZ en de Zorgverzekeringswet. Het gaat hier om verzekerd rechten waarbij de overheveling eenduidig en voor het hele land in één keer moeten worden gedaan.

Dit laat onverlet dat er binnen de huidige wetgeving door middel van bestuurlijke samenwerkafspraken veel ruimte is voor voorlopers om al zoveel mogelijk te handelen in geest van de stelselherziening (zie 2.3.2).

2.3.2 Ruimte voor voorlopers

Gedurende het transitieproces is er ruimte voor voorlopers. Het gaat om initiatieven waarbij bestuurlijk partijen (gemeenten en provincies en zorgverzekeraars) binnen de huidige kaders reeds zoveel mogelijk vooruitlopen op het nieuwe stelsel, teneinde een gezamenlijk aanpak te realiseren om de jeugd effectief en doelmatig te bedienen, aansluitend op de lokale behoefte en wensen. Provincies betrekken in toenemende mate de gemeenten bij de beleidsontwikkeling en uitvoering met betrekking tot de bureaus jeugdzorg en de geïndiceerde jeugdzorg. Daarbij wordt nadrukkelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheden die het Afsprakenkader Rijk-IPO biedt om de mogelijkheden voor preventie op lokaal niveau te vergroten en de groeiende instroom in de gespecialiseerde zorg af te remmen. Ook biedt het Afsprakenkader de nodige aanknopingspunten om op het grensvlak van het gemeentelijke aanbod en de specialistische ambulante zorg tot een meer samenhangend en beter op elkaar aansluitend aanbod te komen en om in samenwerking tussen gemeenten en provincies de uitstroom uit de specialistische zorg te verbeteren. Daarnaast lopen in dit verband de nodige initiatieven tot verbetering van de intersectorale samenwerking tussen lokale, provinciale jeugdzorg, Jeugd-GGZ en LVB-zorg.

Ook dienen passend onderwijs, de stelselwijziging jeugd en de begeleiding vanuit de Wmo daar waar nodig op elkaar in te haken. De ministeries van VWS en OCW bieden een aantal gemeenten de kans om voor te lopen en een integrale aanpak van zorg en passend onderwijs voor jeugdigen op te zetten.

Om alle lopende initiatieven goed op elkaar afgestemd te krijgen, waar nodig nieuwe initiatieven te stimuleren en te zorgen dat het werk van de voorlopers in voldoende mate bijdraagt aan het bereiken van de doelen van de transformatie willen we deze koplopers bundelen, verbinden en ondersteunen.

Doelstelling

Doel van het werken met voorlopers in de transitie stelsel jeugd:

- Ontwikkelen van en ervaring opdoen met nieuwe samenwerkingsvormen en werkwijzen
- Leren van elkaar/best practices
- Waar mogelijk input leveren voor nieuw beleid en of wetgeving

Daarnaast kan het werken met voorlopers in het kader van de transitie beschouwd worden als een beheersmaatregel om risico's in te perken.

Op basis van de plannen van de genoemde voorlopers wordt bezien of alle vragen/onderwerpen waarover we in het kader van de transitie willen leren voldoende gedekt zijn.

De werkwijze hiervoor wordt in nauw overleg met voorlopers uitgewerkt in het ondersteuningsprogramma (zie hoofdstuk 5).

2.3.3 Randvoorwaarden bovenlokale samenwerking

Over de bovenlokale samenwerking gelden de volgende *inhoudelijke afspraken*:

- Gemeenten worden verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning van alle doelgroepen die nu gebruik maken van provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, jeugdzorg plus, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (nu AWBZ), de jeugd-GGZ (nu zorgverzekeringswet) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen aanleiding is om specifieke doelgroepen uit te sluiten van decentralisatie naar gemeenten (zie verslag van consultatierondes met zorgaanbieders, gemeenten en cliënt- en patiëntorganisaties over aandachtspunten ten aanzien van specifieke doelgroepen bij de transitie van de jeugdzorg d.d. 1 november 2011, meegezonden met brief van 8 november aan de TK).
- Taken op het terrein van *jeugdbescherming en jeugdreclassering* worden op bovenlokaal niveau georganiseerd en uitgevoerd door gemeenten.¹
- Gezien de benodigde uitvoeringskracht (deskundigheid, de beperkte omvang van sommige doelgroepen en de schaal waarop sommige gespecialiseerde jeugdzorgvoorzieningen zijn georganiseerd) is het van belang dat gemeenten op bovenlokaal niveau afspraken maken over de financiering van de verschillende vormen van zorg. Het gaat hierbij in ieder geval om *alle vormen van residentiële zorg en het aanbod van specialistische zorg voor jongeren met een licht verstandelijke beperking of psychiatrische problematiek*.

---

¹ Rijk en gemeenten overleggen met elkaar over de uitwerking van de andere randvoorwaarden die zijn opgenomen in de bestuurlijke afspraken over de jeugdbescherming en jeugdreclassering (een leveringsplicht, kwaliteitseisen aan gemeenten en uitvoerende instellingen, regionale samenwerking, toezicht en verantwoording en passende financiële afspraken, binnen het algemene financiële arrangement).

- Voor de taken en functies van het huidige *Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)* wordt, gezien de benodigde deskundigheid en de samenhang met de taken en functies in het gedwongen kader, geadviseerd om deze op bovenlokaal niveau te organiseren. Tevens wordt geadviseerd aansluiting te zoeken bij de taken en functies in het kader van geweld in afhankelijkheidsrelaties (Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG)) die ook op bovenlokaal niveau zijn georganiseerd. In het wetsvoorstel verplichte meldcode is de verplichting opgenomen dat het AMK en de ASHG gaan samenwerken. Voor zowel de aanpak van kindermishandeling als de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties is dezelfde meldcode van kracht.
- Er komen *landelijk dekkende* afspraken tussen gemeenten over de uitvoering op bovenlokaal niveau van de hiervoor genoemde taken en functies op het terrein van jeugdzorg. Deze landelijke dekking is in de bestuursafspraken 2011-2015 als randvoorwaarde opgenomen.
- Bij het maken van afspraken tussen gemeenten over de bovenlokale uitvoering van taken wordt rekening gehouden met en *zo mogelijk aangesloten bij andere relevante samenwerkingsverbanden*, zoals de GGD-regio's, de veiligheidsregio's, de regio's in het passend onderwijs en de regio's in het kader van werken naar vermogen. De *buitengrenzen* van de verschillende samenwerkingsverbanden *zijn bij voorkeur hetzelfde*.
- Gemeenten maken, voor de taken die zij bovenlokaal uitvoeren, afspraken over de wijze waarop zij de financiering van het zorg- en ondersteuningsaanbod organiseren en de financiële risico's (zoals de financiering van dure vormen van zorg en ondersteuning) onderling verdelen.
- Het is in eerste instantie aan gemeenten om te bepalen op welke schaalgrootte zij de uitvoering bovenlokaal gaan organiseren.

Daarnaast gelden de volgende *procesafspraken*:

- De VNG schrijft een brief aan haar leden aan de randvoorwaarden voor bovenlokale samenwerking, Voor het onderdeel jeugdzorg worden de hierboven genoemde inhoudelijke uitgangspunten opgenomen in de brief
- De totstandkoming van bovenlokale afspraken tussen gemeenten is een iteratief proces, waarbij gemeenten mede afhankelijk zijn van informatie van het rijk, provincies of zorgverzekeraars. Deze organisaties zullen zo snel als mogelijk is deze gegevens beschikbaar stellen aan gemeenten. Hierover worden in het transitieplan afspraken gemaakt.
- De gemeenten dragen er zorg voor dat er tijdig afspraken worden gerealiseerd over de bovenlokale uitvoering van taken. De afspraken moeten uiterlijk een jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe wet gereed zijn. Op het moment dat de wet in werking treedt moeten de afspraken over de bovenlokale uitvoering van taken operationeel zijn.
- De VNG zal periodiek de voortgang en de inhoud van de afspraken tussen gemeenten over bovenlokale uitvoering van taken monitoren en het rijk hierover informeren.
- Op basis van het transitieagenda van de decentralisatie van de jeugdzorg zullen gemeenten ondersteund worden bij de invulling van deze taken. Het ministerie van BZK zal gemeenten ondersteunen bij de vormgeving van de bovenlokale uitvoering van taken
- Indien blijkt dat de afspraken over bovenlokale uitvoering van taken tussen gemeenten niet tijdig worden gerealiseerd in bepaalde regio's, treedt het rijk met de VNG in gesprek om te bezien wat er moet gebeuren om de bovenlokale uitvoering van taken tot stand te laten komen. Conform de bestuursafspraken 2011-2015 kan het Rijk indien gemeenten uiteindelijk

geen passende invulling aan de uitvoering hebben gegeven, bepalen hoe dat toch georganiseerd zal worden.

2.3.4 Voorwaarden jeugdbescherming en jeugdreclassering

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van jeugdbescherming en –reclassering wordt overgeheveld van de provincies naar gemeenten. Doordat gemeenten, naast jeugdzorg, ook een verantwoordelijkheid hebben op diverse andere terreinen waaronder maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen wordt een integrale aanpak van de vaak meervoudige problematiek die bij deze gezinnen speelt eenvoudiger. Daarnaast krijgen gemeenten ook de (financiële) middelen in handen om eerder (preventief) in te grijpen.

Zo kunnen gemeenten voorkomen dat problemen ernstiger worden en er strafrechtelijke dan wel civielrechtelijke maatregelen moeten worden genomen.

Omdat er ingegrepen wordt in de rechten van ouders en kind zijn zowel voor de jeugdbescherming als de jeugdreclassering in de bestuursafspraken 2011-2015 tussen het Rijk, de VNG en het IPO specifieke voorwaarden afgesproken voor de decentralisatie van de jeugdbescherming en jeugdreclassering afgesproken.

In het jaar 2012 zullen Rijk en VNG deze voorwaarden gezamenlijk verder vormgeven. In dit kader zullen de volgende thema's worden uitgewerkt: een leveringsplicht, kwaliteitseisen aan gemeenten en uitvoerende instellingen, bovenlokale samenwerking, toezicht en verantwoording en passende financiële afspraken, binnen het algemene financiële arrangement.

2.3.5 Samenhang andere decentralisatieopgaven

Een belangrijke aandachtspunt voor de transitie is de samenhang met andere verandertrajecten, waaronder de Wet werken naar vermogen, de overheveling van de begeleiding uit de AWBZ en de invoering van het passend onderwijs. Het is van belang dat de implementatietrajecten hiervan zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd. De hervormingsmaatregelen hangen nl sterk met elkaar samen en kunnen elkaar in hun effect versterken. Het betreft met name het in één hand leggen van de financiering en regie waardoor efficiënter kan worden samengewerkt door alle partijen, ook als het gaat om kwetsbare groepen. Zij worden hierdoor beter in staat gesteld naar vermogen te participeren in de samenleving. De hervormingsmaatregelen gaan echter allemaal gepaard met ombuigingen. Daarbij komt dat niet alle maatregelen op hetzelfde moment in werking treden. Dat kan ertoe leiden dat bepaalde maatregelen op enig moment bij bepaalde personen cumuleren, hetgeen invloed kan hebben op de mogelijkheden op participatie en/of nadelige gevolgen kan hebben op de inkomenssituatie.

Verschillende gemeenten (o.a. Zoetermeer, Amsterdam, Enschede en Eindhoven) hebben aangegeven met het Rijk verder te willen onderzoeken hoe samenhangend beleid tot stand kan worden gebracht en of er sprake is van mogelijke onbedoelde stapelingseffecten (en zo ja, hoe daarmee om te gaan).

2.3.6 Voorbereidingstijd van gemeenten

Uitgangspunt van de bestuursafspraken 2011-2015 is dat gemeenten *minimaal één jaar voorbereidingstijd* krijgen tussen de publicatie van de nieuwe wet in het staatsblad en de feitelijke overheveling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar gemeenten. Indien dit niet wordt gehaald, treden Rijk, VNG en IPO in overleg.

Partijen streven ernaar de wetgeving op 1-1-2014 in het Staatsblad te plaatsen opdat met inachtneming van het jaar voorbereidingstijd de wet op 1-1-2015 in werking kan treden.

2.3.7 Invoeringskosten

In de septembercirculaire 2011 is aangegeven dat voor de invoeringskosten voor de decentralisatie jeugdzorg in 2012 € 16 miljoen beschikbaar is. Voor 2013 is € 48 miljoen beschikbaar. Over de verdeling van deze budgetten heeft inmiddels bestuurlijk overleg plaatsgevonden.

Afgesproken is dat in 2012 € 10,5 miljoen onder gemeenten wordt verdeeld. Deze bedragen worden verdeeld via de maatstaven jongeren (2/3^e deel) en een vast bedrag voor iedere gemeente (1/3^e deel). In 2012 wordt een deel van het budget bestemd voor provincies (€ 1,6 mln) en een deel voor de transitiecommissie (€ 0,5 mln). Het resterende bedrag (€ 3,4 mln) wordt gereserveerd voor onderzoek, congressen en andere ondersteunende activiteiten. Het voor gemeenten beschikbare geld in 2012 wordt via een decentralisatie-uitkering verstrekt.

Een besluit over de verdeling van de middelen voor 2013 wordt in de loop van 2012 genomen.

Daarnaast is afgesproken in de bestuursafspraken dat het de gemeenschappelijke intentie is om zorgvuldigheid te betrachten voor personeel in bestaande organisaties en de frictiekosten te beperken. In de bestuursafspraken 2011-2015 staat:

'Rijk, VNG en IPO kijken naar een overgangsregeling voor afbouw van de subsidierelatie van de provincies met hun instellingen en voor waarborgen van de hulp aan cliënten die op basis van de huidige wet recht hebben op (soms langdurige) jeugdzorg.'

Partijen hebben afgesproken dat een werkgroep van Rijk, VNG en IPO aan de slag gaat om een voorstel te maken voor de concrete invulling van de overgangsmaatregelen. Ook de financiering van de eventuele frictiekosten wordt door de werkgroep meegenomen.

3. Tijdpad en activiteiten transitie

3.1 Drie fasen

De veranderoperatie kent verschillende fasen waarbinnen de verantwoordelijkheden van partijen, actoren, kansen en risico's en dus ook de (ondersteunings)activiteiten veranderen. De volgende fasen kunnen worden onderscheiden:

1. Definitiefase: tot april 2012
2. Ontwerpfase: tot medio 2012
3. Realisatiefase: medio 2012 – 2016

De exacte planning van de fasen is mede afhankelijk van de voortgang van het wetgevingstraject. In de volgende paragrafen worden deze fasen uitgewerkt. Er bestaat overlap tussen deze fasen, deels lopen activiteiten in deze fasen parallel.

3.2 Uitwerking van de drie fasen

3.2.1 Definitiefase tot april 2012

In de definitiefase wordt een aantal stappen voorbereid ten behoeve van het transitieproces. In deze fase werken partijen voornamelijk aan het verhelderen en omschrijven van het feitencomplex (hoe ziet de huidige situatie eruit) en maken ze afspraken op bestuurlijk en strategisch niveau over de uitwerking van de decentralisatie. Concreet worden de volgende stappen gezet:

- Uitwerken bestuurlijke afspraken tussen Rijk, VNG en IPO (zie bijlage 2)
- Contouren wetsvoorstel gereed
- Inventarisatie en analyse feiten en cijfers (aantallen cliënten, zorgprofielen, welke aanbieders, welke vragen, welke kansen), kennis van het landelijke zorgaanbod, en eventueel in kaart brengen kansen en knelpunten 3D's en PO (deels via opdrachtverlening SCP/Cebeon)
- Algemene informatievoorziening en communicatie
- Voorbereiding/start onderzoek arbeidsmarkteffect rapportage
- Voorbereiding/start transitiecommissie

Risicoanalyse

Gezien de omvang van de decentralisatie, het grote aantal stakeholders, de combinatie van kennisintensieve (werk)processen en de politiek gevoelige omgeving, achten de betrokken overheden inzicht in de risico's bij de transitie cruciaal. Ook moeten kritische succesfactoren om de stelselwijziging optimaal te laten slagen worden geïdentificeerd. Om van de transitieagenda te komen naar een transitieplan zal allereerst een risicoanalyse gemaakt worden op hoofdlijnen. In de Beleidsbrief stelselwijziging jeugd 'Geen kind buiten spel' worden een aantal keuzes gemaakt op basis waarvan de partijen risico's kunnen definiëren. Daarnaast zullen Rijk, VNG en het IPO de de komende periode inzetten op het expliciteren van gezamenlijk keuzes ter voorbereiding op de transitie. Zodra deze keuzes bekend zijn, kunnen ook van deze keuzes de gevolgen en vervolgens de risico's worden ingeschat. In bijlage 1 is voorzet opgenomen van de uitwerking van de risico's. Deze wordt aangescherpt en periodiek bijgesteld.

3.2.2 Ontwerpfase tot medio 2012

Deze fase start pas zodra de kaders van de stelselwijziging op hoofdlijnen zo duidelijk zijn dat concreet kan worden ingevuld hoe het nieuwe stelsel eruit gaat zien. Er van uitgaande dat de nu gestelde planning haalbaar is, zal deze zogenaamde ontwerpfase begin 2012 starten. Voor een goede transitie is het noodzakelijk om bij de start een scherp beeld te hebben van de betekenis en de gevolgen van de stelselwijziging op zowel bestuurlijk niveau als op het niveau van de organisatie van de uitvoering (de structurele dimensie van de stelwijziging), ook met het oog op de opgenomen risico's. Daarom zullen Rijk, VNG en IPO gezamenlijk een impact-analyse laten uitvoeren, zodra het (concept)wetgevend kader bekend is. Deze analyse dient ten minste een helder beeld te geven van:

- De gevolgen van het nieuwe design voor alle instanties en beroepskrachten werkzaam in de zorg voor jeugdigen.
- De betekenis van het design voor de verbinding tussen organisaties werkzaam in de zorg voor jeugdigen (de samenhang).
- De gevolgen van het nieuwe design voor gemeenten.
- De betekenis van de stelselwijziging voor de arbeidsmarkt (hiervoor wordt een apart onderzoek uitgezet).

Rijk, VNG en IPO zullen de branche-, beroeps en cliëntorganisaties nauw betrekken bij de uitvoering van de analyses. Een succesvolle transitie staat of valt een adequaat inzicht in de risico's en de inzet en verantwoordelijkheid van alle betrokkenen om deze risico's tot een minimum te beperken.

Zodra duidelijk is wat de impact is van de verschillende maatregelen kan de eerder gemaakte risicoanalyse worden aangescherpt. Aan de hand van deze meer uitgebreide risicoanalyse kunnen Rijk, VNG en IPO vervolgens gezamenlijk beheersmaatregelen formuleren, waaronder waar nodig overgangsregelingen. Deze worden opgenomen in een volgende versie van de transitieagenda.

3.2.3 Realisatiefase van medio 2012 tot en met 2015

Gedurende de realisatiefase zal de daadwerkelijke transitie van start gaan tot en met 2015, het jaar van de daadwerkelijk implementatie. Daarbij moet voor alle partijen duidelijk zijn wat er moet gebeuren en wanneer. Hierover wordt een zgn. Spoorboekje ontwikkeld waarin een groot aantal activiteiten een plaats zullen krijgen. Op hoofdlijnen gaat het om de volgende acties

- Overdragen bestaande kennis vanuit provincies en zorgverzekeraars naar gemeenten
- Vaststellen verdeelmodel en uitrollen financieringsystematiek
- Herinrichting uitvoering jeugdzorg
- Concrete overheveling taken verantwoordelijkheden en bevoegdheden rijk, zorgverzekeraars en provincies naar gemeenten

De transitie wordt ondersteund met (algemene en maatwerk-) ondersteuningsactiviteiten, zie hiervoor hoofdstuk 5.

3.3 Tijdpad en activiteiten samengevat

Transitie jeugdzorg in stappen

4. Monitoring en rol van de inspecties

4.1 Monitoring door Transitiecommissie Jeugdzorg

4.1.1 Aanleiding

In de bestuursafspraken 2011-2015 is vastgelegd dat het Rijk, VNG en IPO gezamenlijk een tijdelijke transitiecommissie instellen. De commissie moet zicht houden op het transitieproces en waar nodig dit proces aanjagen en ondersteunen, en ontwikkelingen signaleren bij de voor transitie verantwoordelijke partijen, waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De bestuurlijke afspraken laten ruimte voor interpretatie hoe de taakopdracht van de commissie er precies uit ziet en wat de taakafbakening wordt tussen de commissie en de departementen/VNG en IPO. Daarom is afgesproken dat de bevindingen van de commissie in het bestuurlijk overleg tussen de betrokken partijen worden besproken.

4.1.2 Opdracht transitiecommissie

Rijk, IPO en VNG fungeren als gezamenlijk opdrachtgever van de transitiecommissie. Gekozen is voor een begrensde taakstelling. Dat maakt het mogelijk de commissie zodanig te positioneren dat zij een kritische rol kan nemen richting de overheden. Vanuit die positie kan de commissie alle bij de transitie betrokken partijen (Rijk, VNG en IPO) aanspreken.

Ondersteuningsactiviteiten die gericht zijn op de toekomst en uitvoering door gemeenten vallen niet onder mede-opdrachtgeverschap van IPO, maar zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en VNG. Dit laat onverlet dat provincies een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van de transitie.

Kern van de taak van de commissie is het volgen van de voorbereiding op de overdracht. Zo dat tijdig voldoende maatregelen kunnen worden genomen om eventuele risico's te beheersen. De commissie krijgt de volgende taakopdracht:

- Toetsen van de voortgang van het transitieproces.
- Terugkoppeling aan Rijk, VNG en IPO over stand van zaken, signaleren knelpunten en ontwikkelingen.
- Indien nodig, maar telkens na voorafgaande terugkoppeling aan Rijk, VNG en IPO: aan de hand van de voortgang gesprekken voeren in de regio en bij gemeenten.

Mede op basis van input vanuit de transitiecommissie voeren het Rijk en VNG (algemene en maatwerk-) ondersteuningsactiviteiten uit, vanuit een ondersteuningsteam Rijk/VNG.

4.1.3 Profiel transitiecommissie

De commissie bestaat uit een voorzitter en twee à drie leden. De leden zijn gezaghebbende personen die zicht hebben op de complexiteit van de opgave. Advies is bij samenstelling van de commissie een keuze te maken voor een combinatie van bestuurders (geen actueel politiek profiel), en mensen uit de praktijk en/of wetenschap met kennis en ervaring vanuit inhoud en van verandertrajecten, die uiteraard instemming van de drie betrokken partijen verkrijgen.

Kennis en vaardigheden

- Kennis van en ervaring met de (bestuurlijke) werkwijzen op rijksniveau (VWSVenJ), provinciaal niveau en gemeentelijk niveau;
- Schakelen tussen stelsel en organisatieniveau;
- Ervaring met eerdere bestuurlijke decentralisaties
- Ervaring met het toetsen van de voortgang en samenhang van complexe bestuurlijke verandertrajecten;
- In staat tot het samenbrengen van partijen en creëren van draagvlak;
- Kennis van het (preventieve en curatieve) zorgveld voor jeugdigen.
- Kennis van het justitiële jeugdveld;

Competenties en persoonlijke kenmerken

- Sensitief (politiek/bestuurlijk/organisatie)
- Verbindend/samenwerkingsgericht
- Communicatief
- Besluitvaardig
- Omgevingsbewust
- Resultaatgericht

Voor de voorzitter van de commissie gaat de voorkeur uit naar een (ex-)bestuurder of hoge ambtenaar die over de competenties en het bestuurlijk gezag beschikt om partners aan te kunnen spreken op hun verantwoordelijkheid. Bij de leden dient voldoende kennis en ervaring aanwezig te zijn van het lokale bestuur, vormgeving van de toezichtfunctie en kennis van het justitiële jeugdterrein. De leden dienen elkaar wat dat betreft aan te vullen.

4.1.4 Werkwijze van de commissie

De commissie zal in het eerste half jaar van 2012 een werkwijze ontwikkelen om invulling te geven aan zijn taak. Voor deze werkwijze gelden uitgangspunten zoals hieronder beschreven:

- De voortgangsbewaking kan alleen vorm en inhoud worden gegeven wanneer gemeenten, provincies, zorgverzekeraars en (in de toekomst) regionale samenwerkingsverbanden zelf daaraan een actieve bijdrage leveren.
- Bevordert wordt dat de gemeenten de voortgangsbewaking onderdeel van hun voorbereiding op de transitie laten zijn. Voor een eenduidige informatievoorziening is het noodzakelijk dat de gemeenten daarvoor over dezelfde instrumenten beschikken. Deze instrumenten dienen aan de gemeente beschikbaar gesteld te worden. Het is denkbaar dat de gemeenten gezamenlijk in VNG-verband het instrumentarium hiervoor in afstemming met de commissie (en ondersteund door het ondersteuningsteam) ontwikkelen.
- Naast gestandaardiseerde informatie van de gemeenten zal de commissie ook kwalitatief onderzoek uitvoeren om zicht te krijgen en te houden op de voortgang en de knelpunten die zich voordoen.
- Bij de samenstelling van het ondersteunend bureau moet gedacht worden aan een klein secretariaat voor het faciliteren van afspraken en gesprekken en uitvoeren van voortgangsrapportages. Het secretariaat kan bestaan uit een ambtelijk secretaris, een beleidsmedewerker/onderzoeker en een secretariael medewerker.

4.2. Rol inspecties

Zoals eerder in deze transitieagenda gesteld geldt als een van de bestuurlijke randvoorwaarden voor de adequate uitvoering van het transitieproces dat er continuïteit van zorg is en dat de van kwaliteit aan cliënten tijdens de transitie is geborgd. De inspecties hebben een belangrijke rol om er op toe te zien dat dit geborgd blijft. Daarom houden in de transitieperiode de inspecties IJZ en IGZ hun bestaande taak om toezicht uit te voeren volgens de geldende wettelijke bevoegdheden.

Daarnaast is het belangrijk dat partijen die als voorloper samen een transitieproces ingaan en samen aan de slag gaan met vernieuwende werkwijzen vooraf met elkaar afspraken maken over ieders verantwoordelijkheid voor de continuïteit en de kwaliteit van de zorg. Zij informeren tijdig de inspecties over deze afspraken en verantwoordelijkheidsverdeling zodat deze adequaat hun werkwijze voor het toezicht en de handhaving daarop bij deze koplopers kunnen afstemmen. Dit is belangrijk met het oog op de kwaliteit van het zorgaanbod, maar ook in gevallen van calamiteiten of incidenten die op kunnen treden bij deze koplopers waarbij de vraag naar de kwaliteit en ieders verantwoordelijkheid aan de orde kan zijn. Zo nodig kan de inspecties de betrokken partijen om aanvullende afspraken vragen over de onderlinge verantwoordelijkheidsverdeling.

5. Ondersteuningsprogramma Rijk en VNG

5.1 ondersteuningsteam Rijk en VNG

5.1.1. Aanleiding

De transitie gebeurt in lokale en regionale afstemming, daar ligt het primaat. Uiteraard zijn de landelijke voorwaarden zoals beschreven in paragraaf 2 hierbij leidend. Hoewel het veranderproces vooral in het land bij gemeenten en regio's zelf plaatsvindt is het toch van belang om dit met een landelijke aanpak te faciliteren. Het gaat hierbij uitdrukkelijk om faciliteren. De ministeries van VWS en VenJ en de VNG hebben, vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid om de decentralisatie van de jeugdzorg goed te laten verlopen, het voornemen een ondersteuningsteam Transitie Jeugdzorg in te richten. Dit transitieteam richt zich primair op gemeenten, maar kan mogelijk ook voor aanbieders, professionals, cliënten(organisaties) en andere relevante actoren een ondersteunende rol hebben. Het team biedt het noodzakelijke gereedschap aan om het transitieproces vorm te geven en faciliteert waar nodig het lokale en regionale proces.

Ook de provincies spelen reeds een actieve rol in het transitieproces. Zij ondersteunen gemeenten bij de voorbereiding op hun nieuwe taken, dragen kennis over en faciliteren gemeenten bij verdere visieontwikkeling, samenwerking etc. Provincies doen dit veelal op uitdrukkelijk verzoek van gemeenten zelf en kunnen daarbij ook de specifieke aspecten die in de betreffende gemeenten/regio's aan de orde zijn, adresseren. Het is van belang dat deze constructieve bijdragen van provincies aan de transitie ook gedurende de gehele periode tot feitelijke overheveling van taken wordt voortgezet. De ondersteunende activiteiten vanuit het landelijke team zullen daarom goed worden afgestemd op en nauw aansluiten bij de ondersteuning die door provincies aan gemeenten wordt geboden. Dit geldt in toenemende mate ook voor zorgverzekeraars. Het ondersteuningsteam sluit nauw aan bij deze initiatieven.

5.1.2 Werkwijze ondersteuningsteam

In de Bestuursafspraken zijn het Rijk en de VNG overeengekomen dat gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid krijgen bij de inrichting van het nieuwe jeugdstelsel. Daaruit volgt dat de ontwikkeling van (nieuwe) aanpakken zoveel mogelijk op het lokale (en regionale) niveau plaatsvinden, in interactie tussen gemeenten, aanbieders en cliënten. Wanneer dit efficiënter en/of effectiever zal het ondersteuningsteam op verzoek van gemeenten op centraal niveau de noodzakelijke aanvullende zaken laten ontwikkelen. Voor die thema's waarbij de wetgever de nadere regels stelt die ook voor gemeenten gelden zal het ondersteuningsteam een hierbij passende werkwijze ontwikkelen.

Uitgangspunten

- Uitgangspunt is dat de creativiteit en de trekkracht op lokaal en regionaal niveau zit en dat we geen landelijke formats en blauwdrukken willen, tenzij in de Bestuursafspraken anders is bepaald. Daarom luistert het ondersteuningsteam goed naar wat lokaal en regionaal gebeurt.
- Op lokaal, regionaal en provinciaal niveau zijn op veel plaatsen al de eerste stappen gezet voor de opbouw van regionale/provinciale of gemeentelijke transitieorganisatie, vaak in het verlengde van de CJG-ontwikkeling. Om goed gevoed te worden vanuit de praktijk wordt een netwerk van lokale en regionale transitie managers gevormd, wordt geput uit lokale en

regionale en provinciale transitieplannen en sluit het Transitieteam aan bij de bestaande infrastructuur en provinciale en gemeentelijke aanjagers (incl. G4, G32, PMG en andere gemeentelijke platforms, provinciale afstemming, regionale samenwerkingsverbanden, zorgverzekeraars en het netwerk van kennisinstituten en andere ondersteunende partijen, zoals CMO's en adviesbureaus).

- Er zal, zeker in de eerste twee jaar, fors geïnvesteerd worden in kennisopbouw: feiten en cijfers, kennis over de sector, inventarisatie en analyse (cliëntenstromen, welke aanbieders, welke vragen, welke kansen), kennis van het zorgaanbod en van de verandermogelijkheden van professionals, in kaart brengen lokale kansen en knelpunten drie decentralisaties en passend onderwijs.
- Om het complexe veranderproces effectief en efficiënt te laten verlopen, is het belangrijk dat gemeenten van elkaar kunnen leren en dat niet iedere gemeente zelfstandig hetzelfde wiel opnieuw uitvindt. Het ondersteuningsteam zal in afstemming op de provinciale initiatieven daartoe, deze uitwisseling faciliteren door het verspreiden van voorbeelden, handreikingen en leerervaringen (o.a. over pilots en experimenten) en het verbinden van lokale deskundigheid.
- De ondersteuning richt zich uitdrukkelijk ook op de voorlopers en op mogelijkheden om tot innovatie te komen vooruitlopend op de invoering van de nieuwe wetgeving.
- Het ondersteuningsteam transitie jeugdzorg zal naar alle gebruikers transparant zijn in wat zij doet en tijdig communiceren wat van het bureau kan worden verwacht. Over het aanbod en de werkwijze van het team wordt regelmatig afgestemd met gemeenten, provincies, landelijke organisaties van zorgaanbieders, professionals en patiënten/cliënten en andere betrokkenen.
- Het team zal waar nodig de activiteiten afstemmen met ondersteuningstrajecten in aanpalende operaties (Wmo/begeleiding, Wwnv, Passend onderwijs).
- Het team werkt in nauwe samenwerking met de transitiecommissie en zal haar activiteiten ook afstemmen op de bevindingen van de transitiecommissie.

5.1.3. Activiteiten ondersteuningsteam

Het ondersteuningsteam maakt een werkprogramma op basis van de Transitieagenda.

Dit werkprogramma wordt in de definitiefase verder ingevuld op basis van:

- Risicoanalyse als uitwerking van de Transitieagenda (zie bijlage 1 voor eerste aanzet)
- Uitwerking van de werkagenda voor het ondersteuningsprogramma (transformatie/zorginhoudelijke vernieuwing)

Daarnaast is de werkagenda dynamisch en wordt deze bijgesteld op basis van

- Signalen van de Transitiecommissie
- Signalen uit 'het veld', onder meer via een klankbordgroep van lokale en regionale transitie managers

Terreinen waar het team zich op gaat richten zijn:

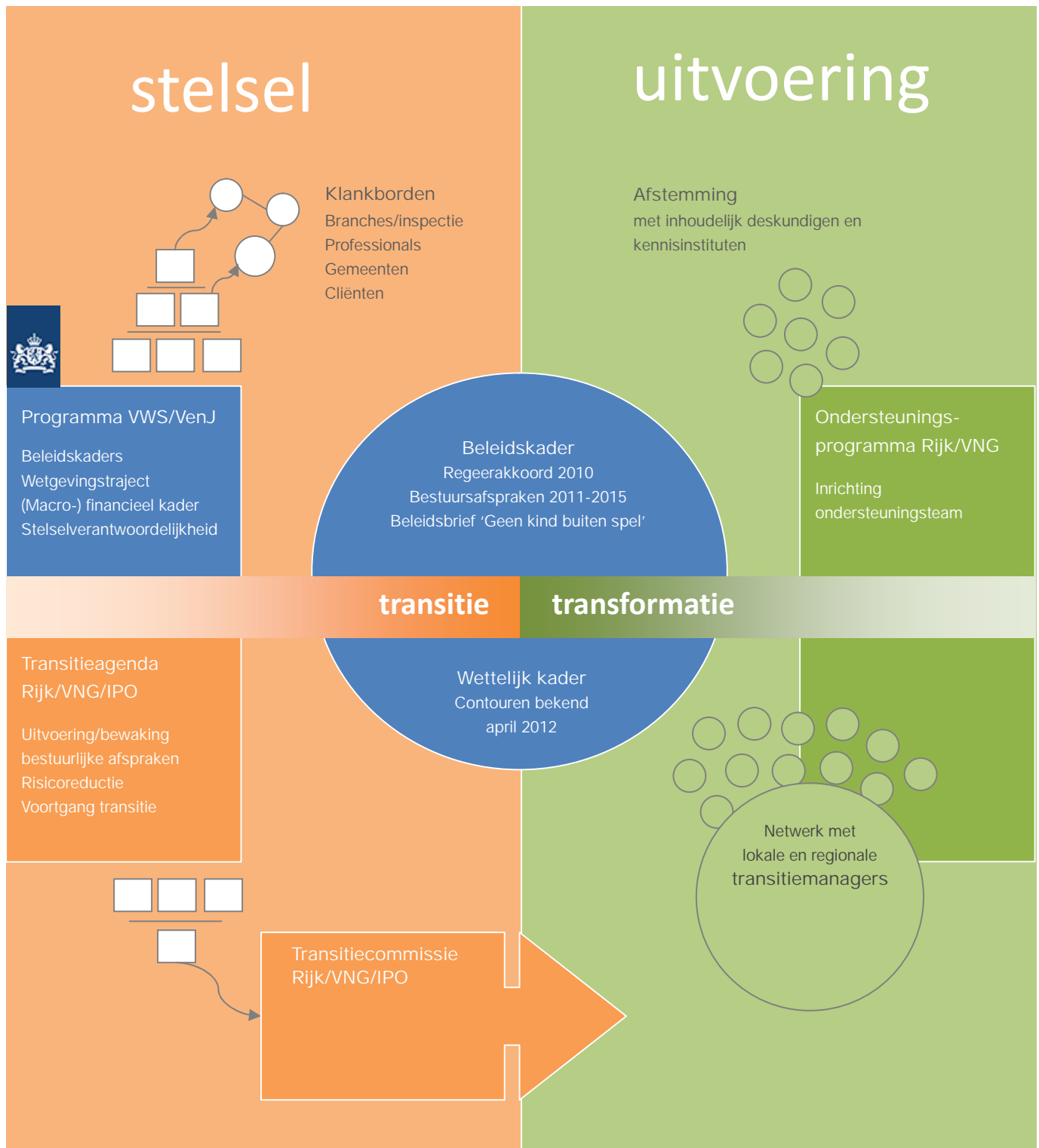
- Informatieverschaffing/kennisopbouw en publieksvoorlichting (incl. gezamenlijke website)
- Kennisdeling en platform (digitaal kennis uitwisselen, congressen en bijeenkomsten)
- Inhoudelijke ontwikkeling en innovatie (beleid/visie, scenario's)
- Instrumenten en verandertools (financieel, logistiek, juridisch, vraaganalyse)
- Vormen van contractering/inkoop of subsidiering (gemeente-aanbieder) en opdrachtgeverschap
- Instrumenten regionale samenwerking en arbeidsmarktbeleid
- Lokaal veranderen: individuele trajecten, trainingen/workshops, intervisie en coaching,

benutten van bestaande opleidingen cq vormgeven van opleidingstrajecten i.s.m. kennisinstituten

- Afstemming met kennisinstituten en ZonMw over kennisprogramma's en ondersteuning professionals
- Afstemming met ondersteuningstraject professionals jeugdzorg

Schematisch

De organisatie, aanpak en betrokken partijen (transitie/transformatie) zijn hieronder uitgewerkt:

6. Sturing, afstemming en bijstelling van de agenda

6.1 Besluitvormingsstructuur landelijk

Voor een succesvolle transitie is een nauwe samenwerking tussen de drie overheidslagen die primair verantwoordelijk zijn voor de stelselwijziging noodzakelijk. Voor de sturing van het proces van de stelselwijziging is een stuurgroep Stelselwijziging ingericht. Deze stuurgroep komt eenmaal per maand bijeen. In de stuurgroep stelselwijziging jeugd worden agendapunten voorbereid voor het driemaandelijks bestuurlijke overleg en geeft richting aan de verdere uitwerking van deze Transitieagenda. De stuurgroep bestaat uit de Ministeries van VWS en VenJ, de VNG en het IPO. Vanuit VWS vindt bilateraal overleg plaats met ZN. Afhankelijk van de inhoudelijke agenda wordt bezien op welke wijze ZN het beste betrokken wordt bij het verdere transitieproces.

Op deelonderwerpen zal gericht aanvullende afstemming plaatsvinden. Activiteiten vinden tevens in nauwe afstemming plaats met transitie/implementatietrajecten vanuit OCW, SZW en BZK die gericht zijn op gemeenten/instellingen.

6.2. Afstemming met het veld

Om de kennis van het veld zoveel als mogelijk te benutten zal de transitieagenda tevens periodiek afgestemd worden met cliëntenorganisaties, beroepsverenigingen, brancheorganisaties, bestuurlijke partners en inspecties, via de bestaande klankbordgroepen voor cliënten(organisaties), brancheorganisaties/inspecties en beroepsgroepen, die eens per 3 maanden bijeenkomen.

Daarnaast zal ten aanzien van specifieke onderwerpen zo nodig bilateraal overleg worden gevoerd met daartoe geëigende stakeholders die ook in de klankbordgroepen zijn vertegenwoordigd.

6.3. Bijstelling van de agenda

Deze agenda wordt door Rijk, VNG en IPO periodiek bijgesteld, minimaal elk half jaar.

Bijlage 1: aanzet risicoanalyse

Risico	Mogelijke beheersmaatregel
<p>Financieel (lopende verplichtingen)</p> <p>Afbouw huidige provinciale subsidierelaties met zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg en inkooprelatie AWBZ/zorgverzekeraars met zorgaanbieders:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termijn van afbouw subsidierelatie: voldoende tijd beschikbaar voor BJZ en zorgaanbieders om om te schakelen naar subsidie- of inkooprelatie met gemeente? - Onzekerheid over toekomstige taakstelling BJZ en zorgaanbieders - Voldoende beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel (risico van onrust in arbeidsmarkt door onduidelijkheid toekomstig beleid) - Friciekosten/personele kosten bij instellingen als gevolg van voorgaande punten - Overdracht of afbouw van lopende verbetertrajecten die tot overheveling door oude financiers worden gefinancierd 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsmarkteffecten-rapportage - Deugdelijke overgangsregelingen t.a.v. personeel betrokken instellingen, inclusief afspraken over hoe maatschappelijke c.q. frictiekosten zoveel mogelijk te beperken - Overgangsregeling voor afbouw provinciale verplichtingen en overname verplichtingen door gemeenten - Afspraken voor provincieambtenaren op basis van mens volgt werk
<p>Cliënten (lopende verplichtingen)</p> <p>Overdracht en continuering huidige cliënttrajecten, zowel provinciale verplichtingen (zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg) als verplichtingen AWBZ en zorgverzekeraars (zorgaanbieders):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzicht in stromen huidige trajecten - Oude aanspraken: hoe lang lopen die door? (financieel, schaal/bereikbaarheid zorg, overdracht van kennis, leverings-/zorgplicht?) - Afspraken over eventuele herindicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Deugdelijke overgangsregelingen, inclusief afspraken over eventuele herindicatie
<p>Organisatieschaal</p> <p>Om vertrouwen te kunnen hebben in de uitvoeringskracht van gemeenten is het noodzakelijk om tijdig inzicht te hebben in de bovenlokale organisatie van het aanbod voor bepaalde vormen van (dure, specialistische) zorg en voor de jeugdbescherming en</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken over bovenlokale samenwerking in transitieagenda - Monitoring voortgang - Voldoet de samenwerking aan de

<p>jeugdreclassering en mogelijk het AMK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op welke onderdelen van het zorgaanbod dient samenwerking in ieder geval betrekking te hebben? - Hieruit voortvloeiend: bestuurlijke voorwaarden voor de samenwerking (juridisch/bestuurlijk, organisatorisch, schaal, dekking, anderszins?) 	<p>uitgangspunten van de stelselwijziging. Toetsstenen bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Efficiënte toegang o Deregulering (bedrijfsvoering) o Bereikbaarheid zorg o Kwaliteit dienstverlening/zorg o Budgetbeheersing o Heldere verantwoording
<p>Voorzienbaarheid van beleid (communicatie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten, zorgaanbieders en 'overdragende' partijen betrekken bij het opstellen van kwaliteits- en certificeringskaders - Behoud know-how bij provincies en zorgverzekeraars voor gemeenten en hoe kunnen zij gemeenten ondersteunen bij de voorbereiding op nieuwe taken? - Tijdig informeren van partijen over voortgang en formulering landelijke beleidskaders - Vervallen recht op jeugdzorg: wat betekent dit voor cliënten? - Communicatie richting personeel instellingen - Maatwerk/beleidsvrijheid gemeenten versus landelijke rechtsgelijkheid 	<p>Betrokkenheid veld organiseren</p> <p>Communicatieplan</p> <p>informatievoorziening</p>

Bijlage 2

Stand van zaken bestuursafspraken 2011-2015 over Jeugd

Hieronder is een overzicht opgenomen van de bestuursafspraken 2011-2015 op het dossier jeugd en de voortgang hiervan.

Afspraak	Stand van zaken
De wettelijke kaders van passend onderwijs en zorg voor jeugd in samenhang worden uitgewerkt,	Overleg vindt plaats tussen VWS en OCW over de concept-wetgeving
De opdracht aan gemeenten wordt neergelegd in een nieuw wettelijk kader , dat enerzijds recht doet aan gemeentelijke beleidsvrijheid en anderzijds jeugdigen en hun opvoeders die ondersteuning garandeert die nodig is. De individuele aanspraken uit de huidige wet- en regelgeving zullen niet op gelijke wijze worden overgeheveld.	Concept wetsvoorstel jeugd is in voorbereiding.
Er vindt onderzoek plaats naar de positionering van de jeugdgezondheidszorg	Onderzoek is uitgevoerd, rapport gereed en meegestuurd met brief aan TK. Uitkomsten worden meegenomen in bij opstellen concept wet.
vóór de zomer in kaart te brengen voor welke specifieke groepen eventueel specifieke maatregelen moeten worden getroffen,	Het rapport is gereed en meegestuurd met brief aan TK. Over de eventuele maatregelen vind overleg tussen Rijk en VNG plaats
Rijk en VNG nemen een jaar de tijd om gezamenlijk te bezien welke randvoorwaarden gekoppeld moeten zijn aan de overheveling van de jeugdbescherming en de jeugdreclassering en hoe deze randvoorwaarden vorm krijgen.	Hierover worden binnenkort met de VNG afspraken gemaakt over de uitwerking
Het Rijk is terughoudend bij het uitvragen van informatie bij gemeenten. Alleen die informatie wordt opgevraagd die strikt noodzakelijk is om zijn systeemverantwoordelijkheid waar te maken. Het Rijk sluit hierbij zoveel mogelijk aan bij reeds bestaande informatiebronnen.	Is uitgangspunt voor het wettelijk kader.
Toezicht door het Rijk wordt gehouden op -in ieder geval- de gesloten jeugdzorg, de jeugdigen die onder de Wet bijzondere	Overleg tussen partijen is gaande.

opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vallen, en op het van staatswege ingrijpen (verplichte maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering) en mogelijk op sommige vormen van gespecialiseerde zorg. De mate van toezicht is afhankelijk van de zorgzwaarte en/of mate van ingrijpen. Rijk en VNG werken dit nader uit.	
De voorwaarden van bestuurlijke samenwerking zijn binnen een maand na afsluiting van het bestuursakkoord klaar. Voor bijzondere groepen, zoals jeugdbescherming en jeugdreclassering, kan hieraan nog nadere invulling worden gegeven.	Opgenomen in transitie-agenda
Rijk en gemeenten spreken af om de administratieve lasten voor instellingen en bedrijven tot een minimum te beperken.	Is uitgangspunt voor wettelijk kader
Rijk, VNG en IPO stellen samen een transitieplan op dat naar de Tweede Kamer wordt gezonden. Gemeenten en provincies maken samen afspraken over hoe de transitie in hun regio plaatsvindt, met inachtneming van de landelijke afspraken over fasering en transitie. De transitie wordt gezamenlijk door Rijk, VNG en IPO aangestuurd, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. De wijze waarop de transitie wordt ondersteund, wordt nog nader afgesproken.	Transitie=-agenda is begin 2012 gereed.
Om handen en voeten te geven aan vernieuwingen in de jeugdzorg kunnen gemeenten en provincies de maximale ruimte benutten die de huidige wetgeving biedt. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om te experimenteren met nieuwe werkwijzen en ervaringen op te doen. Rijk, VNG en IPO stellen gezamenlijk een kader op waarbinnen deze experimenten kunnen plaatsvinden en maken afspraken hoe de resultaten gewogen, beoordeeld en geborgd kunnen worden.	Opgenomen in transitie-agenda
De precieze uitwerking van de fasering wordt, vanuit een inhoudelijke samenhang, geregeld in het transitieplan.	Opgenomen in transitie-agenda
De door de gemeenten te realiseren besparing voor het jeugddomein kent een oplopende reeks in het regeerakkoord. Deze bedraagt netto € 80 miljoen in 2015, oplopend tot € 300 miljoen vanaf 2017.	Is ingeboekt
Gelet op het belang en de complexiteit van de transitie van het stelsel is het nodig dat er een goede monitoring plaatsvindt van de voortgang van het transitieproces. Daartoe stellen partijen	Opgenomen in transitie-agenda

<p>gezamenlijk een tijdelijke commissie in. De commissie bestaat uit gezaghebbende personen die zicht houden op het proces dat vooral in de regio's zelf moet plaatsvinden en waar nodig, dit proces aanjagen en ondersteunen, én ontwikkelingen signaleren bij de voor de transitie verantwoordelijke partijen, waarbij in het bijzonder aandacht besteed wordt aan jeugdbescherming en -reclassering. Over opdracht, positionering en startmoment van de commissie maken partijen nadere afspraken in het transitieplan.</p>	
<p>Rijk, VNG en IPO kijken naar een overgangsregeling voor afbouw van de subsidierelatie van de provincies met hun instellingen en voor waarborgen van de hulp aan cliënten die op basis van de huidige wet recht hebben op (soms langdurige) jeugdzorg.</p>	<p>Opgenomen in transitie-agenda</p>
<p>Uitgangspunt is dat gemeenten minimaal één jaar voorbereidingstijd krijgen tussen de afronding van de wetgeving en de inwerkingtreding daarvan. Indien dit niet wordt gehaald, treden Rijk, VNG en IPO in overleg.</p>	<p>Verwachting van het Rijk is dat de wet op 1-1-2014 in het staatsblad staat en dat deze na 1 jaar voorbereidingstijd op 1-1-2015 in werking kan treden.</p>
<p>Partijen onderschrijven de intentie om in het financieel arrangement voor de jeugd prikkels in te bouwen voor het doelmatig aanbieden van adequate voorzieningen en het voorkomen van zwaardere zorgvormen (preventie). Het aanbrengen van prikkels mag niet leiden tot het introduceren van onevenredig veel administratieve lasten, moet inpasbaar zijn in het verdeelmodel en mag niet leiden tot schotten. Gekozen zal worden voor het financieel best passende arrangement binnen het gemeentefonds. De voorkeur ligt bij een decentralisatie-uitkering jeugdzorg binnen het gemeentefonds.</p>	<p>Is uitgangspunt voor wettelijk kader. Uitwerking van het verdeelmodel vindt op dit moment plaats door SCP en Cebeon in opdracht van het Rijk. VNG is betrokken bij de formulering van de opdrachtverlening. Naar de te nemen maatregelen inzake de bekostiging van zorgaanbieders is onderzoek verricht dat in oktober wordt opgeleverd. VNG is betrokken bij dit onderzoek.</p>
<p>Over de indexering wordt de volgende afspraak gemaakt: De middelen begeleiding jeugd worden tot het moment van overheveling geïndexeerd met de daarvoor in 2011 geraamde groeiruimte voor de AWBZ van gemiddeld 2,5% per jaar en een jaarlijkse beschikbare nominale index. De partijen maken nog nadere afspraken over de indexering van deze middelen in de jaren 2014 en 2015. De over te hevelen bedragen Jeugd-GGZ en Jeugd-LVG zorg ontwikkelen zich tot het moment van overheveling met de geraamde groeivoeten uit het Budgettair Kader Zorg die voor deze sectoren van toepassing zijn. Bij de evaluatie van de normeringssystematiek</p>	<p>Berekeningswijze wordt tzt toegepast.</p>

<p>in 2015 worden afspraken gemaakt over de indexering van alle middelen voor jeugdzorg voor 2016 en verder.</p>	
<p>In de provinciale jeugdzorg geldt op dit moment een eigen bijdrage bij uithuisplaatsing van de jeugdige. In het regeerakkoord is vastgelegd dat in 2015 een jeugdzorgbrede eigen bijdrage komt. Partijen onderkennen dat nadere afspraken nodig zijn over de uitvoering van deze jeugdzorgbrede eigen bijdrage door gemeenten. Bij de nadere afspraken worden de maatschappelijke effecten meegenomen.</p>	<p>De uitwerking is in gang gezet. Voor de zomer 2012 zal er op basis van nog te verkrijgen inzicht in de inkomenspositie van ouders van uithuis geplaatste kinderen een voorstel worden gemaakt.</p>
<p>VWS laat onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de daadwerkelijk vrijvallende integrale uitvoeringskosten van rijkswege in verband met de overheveling van de begeleiding jeugd, de Jeugd-LVG zorg, de Jeugd-GGZ zorg in de AWBZ en de Jeugd-GGZ zorg in de Zorgverzekeringswet. De VNG wordt betrokken bij de opdrachtformulering en zal plaatsnemen in de begeleidingscommissie bij dit onderzoek. Vrijvallende middelen worden beschikbaar gesteld aan gemeenten. De uitvoeringskosten van de begrotingsgefinancierde provinciale jeugdzorg worden gedekt uit het over te hevelen budget. Het kabinet stelt daarnaast in totaal 55 mln. structureel beschikbaar voor uitvoeringskosten van zorg voor jeugd en begeleiding samen. De € 55 miljoen is "for better and for worse"; er vindt geen monitoring plaats over de gemaakte uitvoeringskosten. Bovenstaande middelen worden toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Indien gemeenten hogere kosten maken dan het Rijk voor het uitvoeren van de begeleiding, dan dienen deze kosten te worden gedekt uit het overgehevelde budget.</p>	<p>Het onderzoek, dat in samenhang met de overheveling van begeleiding wordt uitgevoerd, is opgestart. De VNG zit in de begeleidingscommissie.</p>
<p>Voor de invoeringskosten bij Jeugd stelt het Rijk - aanvullend op de afspraken over invoeringskosten voor begeleiding in het concept hoofdlijnenakkoord - incidenteel € 64 miljoen beschikbaar. Rijk, VNG en IPO maken afspraken over de inzet van deze middelen.</p>	<p>Besluitvorming is opgenomen In decembercirculaire</p>